

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra KIRKE-SPEJL

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 337.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947084224096/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Kirke-Spejl

P. E. Müller, aldeles nybagt Professor, uden nogen bestemt Mening og endnu uden al Indflydelse. Hans Kollegier læste jeg derfor ikke, og i dem, jeg læste, fandt jeg naturligvis ingen Kristendom; saa da jeg kom op (1803), fandt Professorerne naturligvis heller ingen hos mig, men de fandt alle Moldenhawers Kollegier og lidt af Münters naturlige Teologi og Dogmehistorie, og dermed var de vel fornøjede, undtagen P. E. Müller, som maatte tie, hvor Moldenhawer talte.

Jeg var imidlertid fra ganske andre Kanter vaagnet lidt af Skoledøsen, dels ved den stærke Kanonade i Kongedybet, hvor-med Helten fra Abukir skød Folkelighedens Aarhundrede ind, og dels ved Nordens Oldkrønninger, som en Korpskammerat, Bornholmeren Skougaard, stak mig i Næsen, og endelig ved den forskrækkelige Støj, min halvtyske Fætter, Henrik Steffens, gjorde paa Ehlers' Kollegium, saa Regensen var nær falden ned; og jeg fandt det vel helt utroligt, men dog helt mærkværdigt, hvad han med sit forvovne Frisprog kaldte usægteligt: at alt, hvad vi i Kjøbenhavn læste og skrev og løftede til Skyerne, var tysk og fransk Makulatur, at Frankrig med hele sin Revolution og med al sin Visdom og Skjønhed var kun en Efterligning af det romerske Helvede med Nero i Højsædet, og at, naar man vilde vide, hvad Poesi var, da skulde man bare læse Shakespeare og Gøtthe, hvem jeg aldrig havde hørt nævne, og vilde man have Begreb om Filosofi, da skulde man høre Steffens og læse Schelling.

Saaledes var da min saakaldte akademiske Løbebane endt, uden Aand og uden Tro, og skjønt jeg prøvede paa at blive i Hovedstaden og lægge mig efter Islandsk og nordiske Oldsager, vilde det dog ikke lykkes, saa jeg maatte paa Græs, og kom da (1805) til Langeland som Huslærer paa en Herregaard, hvor man efter greveligt Exempel helst talte Tysk, som jeg ikke havde lært i Skolen, men maatte nu lære mig selv, skjønt man aldrig fik mig til at tage det i Munden. Her fandt jeg naturligvis heller ingen Kristendom, men hartad tomme Kirker, med sovende Præster og med Kingos Salmebog, fordi den gamle Biskop, Tønne Bloch i Odense, ikke kunde udstaa den evangeliske, og han var først nylig død. Her var da god Lejlighed til at præke frit om Dyd og Oplysning, og da jeg gjerne lod mig høre og gjerne blev hørt, saa prækede jeg rask mod Kingos Salmebog, mod aiskens Overtro og andre Laster; men for at bøde lidt paa Søvnigheden, Tysken og Raaheden, som jeg ikke delte, fik jeg